

Latweeschu Uwiſes.

Nr. 17.

Zettortdeenâ 22. April.

1854.

Drucktes pœ J. G. Hoffmann un A. Johannsohn.

Mehs no Deewa ſcheblaſtibas

Nikolai tas pirmais,

Keiſers un patwaldineeks wiſſas Kreevu-ſemmes
Pohku Kehniaſch,

u. t. j. pr., u. t. j. pr., u. t. j. pr.
dohdam wiſſeem ſinnaht:

To paſchu brihdi kad Mums tahs kibas ar Turku
waldiſchanu idzehlahs, Mehſ Sawa em mihtem un
uſtizzigeem paivalſmeekeem ſianu par to dewuſchi, ta no
taiſnibas ne warredomi atkahptees, Mums par to bij
jagahda, ta teem nabbaga iſtitzigeem kriſtigitem zilwe-
teem, taſ Turku ſemme mahjo, aikal taptu aldohtas tahs
rekteſ un teefas, fo Turku waldiſchana tik netaiſni ſcheem
bij pa-iſſinajuſe. Mehſ nei to brihdi gribbejuſchi Tur-
keem kahdu ſemmes-gabbalu paarent un paturrecht, nedſ
arri Mehſ to taggad gribbam darricht, un arri ne gribb-
bam dabbuht ne kahdu zittu labbumu jeb kahdu kreelaku
ſpehtu pahre to Turku waldiſchanu, ne ta taſ Kreevu-
ſemmei ſenn beenahm jaw irr bijis pehz tahm kuntrat-
tehm un normnaſchanahm, fo Mehſ un Turki apne-
muſchees weens ohtram turreht.

Cefahtoht Entlenderu un Sprantschu waldiſchanas
Mums ſchinni leeta ne gribbejuſchas us wahrdu goh-
dam tizzeht, tad ſchihs Mums darbojuſchees un turre-
juſchees fleppen prettim, un nu wehl gribbedanas Tur-
tus paweſt us aplameem zelteem, tahs Muhfu wahre-
dus un ſirdepadohmus ar wiltigu iſtataſtiſchanu pahre-
grohſidamas Turkeem eemuſſinajuſchas, ta Mehſ pa-
wiſſam zittadu leetu nodohmajuſchi padarriht. Weidſoht
Entlenderi un Sprantschi ſawu leetu gihmi un fleppenus
darbus atmettuſchi un nu Kaldri iſteitufchi: teem ne tah-
das behdas ne effoht par to, kahda ſtarpiba un ſtrihdis
Mums ar Turkeem, bet Entlenderi un Sprantschi tiktai
gribbtoht Kreevu-ſemmes ſpehtu ſalaufi, Muhfu wal-
ſti kahdas Gubernementes un ſemmes doktas ar warru
panemt un paturrecht un Muhfu tehju ſemmi no-
gahſi no tahs angtaſ kahrtas un no ta ſpehta, us fo
patti ſwehta Deewa rohfa Muhfu mihtu ſemmi jo bee-
nas jo wairak pazehluſe.

Woi ta iſtitzige Kreevu-ſemme zaur tahdahm drau-
deſchanahm muſſcham likuſees iſbedinatees? Woi Kree-

vu-ſemme gattaiva buhdama ſawu eenaidneeku aplamu
drohſchibu iſnihzinahht, tahdu beedinaſchanu labbad gan
atſahs no ta ſwehta padohma, fo pats wiſſuſpehzigais,
wiſſugahdatais Deewoſ tai pawehlejis iſdarricht? Ne
muſſcham! Ne!! Kreevu-ſemme ne muſſcham wehl ne
irr atkahpuſees no ſawu Deewa debbeſis. Ta ſawuſ
ſarra-erohtſchus ne irr pazehluſe nedſ us ſawu fataſi-
juſees kahda laiziga labbuma deht, bet ta ſawu par to
ſwehtu kriſtigu tizzeht un gribbedama paſargahht ſawuſ
nabbaga tizzeht beedrus, taſ no eenaidneeka apſpeeſti.

Zai wiſſa kriſtiga paſaule dabbu ſinnaht un atſiht:
ta tahs paſchas gohda-dohmas, taſ Kreevu Keiſeram
ſirbi, arri mahjo wiſſas Kreevu-tautas ſirbis, tahda
tauta buhdama, taſ ſawu tizzeht apleezina weenu wee-
nigu Deewu debbeſis un wianna weenpedſimmuſchu dehtu
Jeſu Kriſtu, muſſu Kungu un Peſitaju.

Nu tad pazelleetees karroht par ſawu tizzeht, par to
ſwehtu kriſtigu tizzeht! Ar mums irr Deewoſ, taſ nu
warr prett mums buht!

Za taſ irr ſaraktihs tappis Wehterburgâ tanni 11ta
April mehneſcha deena weentuhſtohts aſtonſimts peekta-
deſmitâ un zettortâ gaddâ pehz Kriſtus peedſimſchanas
un tanni ohtradeſmitâ un bewita gaddâ Muhfu wal-
diſchanas.

Us ſcho wiſſaughſtaku grahmatu pats Kungu un
Keiſers ar Sawu augſtu rohku irr rakſtijis:

„Nikolai.“

Karra-ſinnas.

No ſchihs angtaſ Keiſera grahmatas
nu ſinnaseet, ta mums taggad karſch ar En-
lendereem un Sprantscheem. Tad nu trihs
us weenu — bet Deewoſ taſ taiſnais taſ
lihdſ ar mums, ſuprakſ ir par trihsſimteem
un par wiſſeem. Za leekahs, ta muſſu ee-
naidneeki tizzejuſchi, muſſu Kungu un Kei-
ſers likſees iſbedinatees un teem pa prah-

tam darrihš, tà kà tee sawas karrà-laiwas us muhsu juhru suhtihš un tadeht gan eesahkoht tikkai 17 karrà-kuggus atsuhtijuschi; bet kad nu reds, ka labbi ne buhs, tad ar steigšanu wehl ohtrà lahgå atdsinnuschi 23 kuggus un 7tà April deenà irr Sprantschi no sawas karrà-obstas Brest islaiduschi 24 karrà-kuggus, kas feidsahš us muhsu juhru atnahkt. Tà tad nu eenaidneekem pawissam tè buhs: 29 Pinias-kuggi, 19 Wregattes un wehl kahdi 16 masi karrà-kuggi, gan drihs tikpat dauds kà mums irr to kuggu. Tam leelakam Galenderu kuggam ar wahrdu Wellington, kur pats leela s Admirals Napiers ussehdees, irr 131 leeli-gabbali, kas ikkatrà pussè pa 3 rindehm trihs leelòs behnindòs ween pahr ohtru stahw un tik augstis kà 4 tahču nams, kur 1100 saldati wirsà, un kas pa uhdeni eet 26 pahdas dšikli. Kahdeem 7 kuggeem irr wairak ka 1 fimts leeli-gabbali un 9 fimts lihds tuhstohstis saldatu ikkatrà laiwa, bet kahdeem 10 kuggeem tikkai 3 woi 6 leeli-gabbali ar fimts jeb 2 fimts saldateem. Diwi no teem Galenderu karrà-kuggeem jaw usstrehjuschi us seklumu un tik to weenu warrejuschì ar zittu dampkuggu paligu ar leelahm mohkahm atpestiht. Tik aplam leeli kuggi ne dohmaht ne warr dohmaht nahkt pee muhsu juhremallas tuwu klah, teem japaleek dšikà juhra. — Bet teikseet: ko tad atnahkuschi tè dohma darriht? To ne sinuu teikt. Pee mallas ar sawu saldatu pulzinu jaw ne drikst nahkt, jo paschi sinneet, pee mums saldatu truhkuma naw, un ja waijadsetu, tad muhsu Latweescheem arri wehl kahdas biffes un spirggutu un dakschu deesgan eet saldateem paligà un tohs laupitajus eedsiht juhra atpakkal. Zaur Wahzsemmi pa semmes-zektu Sprantschi arri ne warr atnahkt schurp, tas gauschi tablu, un nupat Stà April deenà Gistrikeru Keisers ar Pruhshu Rehninu stipru kuntrakti taifijuschì, apsohlidamees weens ohtram eet paligà, tà ka tik kahds eenaidneeks rahdisees. Tad nu pa semmi mums ne warr peehtuht. Bet ko tad nu darrihš? Galenderi

taggad pahrs neddelu jaw brauz pa muhsu juhru krustam schhebscham ar sawahm warrenahm laiwahm, un pee mums Kursemme un Widsemme gan ne no zittu ne darrihš, tà pee Leepajas, Wentspils, Nihgas un Bernawas un tàpat arri pee Igaunu un Pinnu semmes obstahm atstahs kahdas karrà-laiwas, kas kà strehneeki sakkeem, tà teem nabbaga prezses kuggeem dšihsees pakkal kas muhsu obstas grihb ee-eet jeb iseet, kahrigi buhdami pehz baggata laupijuma! Tà arri jaw darrijuschì; un itt ne gohdigi darra; jo jebšchu patti Galenderu Rehnineene un waldischam isfluddinajuse un apsohlijusees ka 6 neddelu starpà ne kahdu Kreewu prezses-kuggi ne grihboht tirdinaht, lai teem buhtu laiks us mahjahm steigtees, tad tee tomehr juhra jaw panehmuschì 7 un us leeldeenahm arri wehl 4 Kreewu prezses-kuggus kas us Nihgu un Bernawu steiguschees, kuggineeku seewas un behrnus nowedduschì us Klaipehdu, Pruhshu ohstu, un kuggus nowedduschì us Galenderu semmi. Tòhs nabbaga seewas dikti Klaipehdscheshlojusches, ka Galenderi teem sanemteem kuggineekeem un winnu seewahm un behrneem par gruhti darrijuschì, tohs eelikkuschì paschi kuggu appalschà un deen nakt teem ne kà dewuschì ehst. Turprettim preeks dširdeht, kà muhsu Keisers tohs Sinopè sanemtus Turku labbi leet turreht. Odeffas pilsehtà tohs wiefneekus un saldatus itt laipnigi apkohpuschi, is abrstejuschì saschautus un wissus labbi apmeeltus nowedduschì us Maskawu; tàpat arri darra ar zitteem sanemteem. Teiz ka jaw wairak kà 8 tuhstoschi Turki tà aishwesti us Kreewu semmi, kur teem japaleek kamehr karsa pagallam. Bet par tahdu firdszeitibu Deem arri tuhda sohdijs to Galenderu karrà-kuggi kapteinu. Schis no sawa kugga masà laupiwina ar sawu dakteru un 5 woi 8 matrossem brauzis us Klaipehdu, pilsehtà labbi isehdees un padsehrees un tad peežòs wakkat atfal gahjis atpakkal us sawu kuggi (30 April d.) Gan Laisminu wezzakais teizis, la m

ne-eet, jo leeli wilni bij pazehluschees — doh-
schobht tam leelaku laiwu — bet lepnais En-
lenderu fuggineeks leelijees ka to labbaki sin-
noht. Get, — bet wilni apgahsch laiwinu
un preeksch leelu lauschu pulka azzim nosihkft
pats kapteine un matrohfi un tikkai to dak-
teru un weenu matrohfi puss mirruschus is-
glahbuschi. — 3schâ April deenâ arri pee Lee-
pajas 2 Calenderu farra-fuggi rahdijuschees
un weenis farra-dampfuggis dewees teescham
us ohstiu, gribbedams 4 Kreewu prezzes lai-
was sanemt, kas paschu laiku gahjuschas us
Rihgu un Klaipehdu; bet schihs strehjuschas
atpakkat un eemuffuschas Leepajas ohstâ. Tad
Calenderi atkal dewuschees frohjam.

No tad nu Calenderi nodohmajuschi muh-
su juhreâ ihsti darriht, pee mallas ne warre-
dami nahkt? Warr buht teem tahds padohms,
pee wiffahm Kreewu ohstahm atstahht kahdus
farra-fuggus, kas meddihs pehz muhsu prez-
zes-fuggeem un tad tee ar sawu leelo farra-
fuggu spehku gan dohsees us Nehwelu (Dah-
nupilli) Igauwu semmê, us Sweâborgu Pin-
nu semmê un us Kronstatti, fur muhsu far-
ra-fuggi stahw, bet taggad schi Pinnu juhrea
wehl leddus yilla. Kâ tur nu ees, to us
preekschu gan dabbusim dsirdeht. Masaks
muhsu fuggu spehks jaw ne irraid, un tee
wehl stahw Sweâborgâ un Kronstattê, tif
stiprâs ohstâs, ka wiffa pasaule salka, ne
kahds eenaidneeks ne spehjoht tahs panemt.
Tikkai 8 Calenderu fuggi brauz ar sehge-
lehm, tee zitti wiffi irr dampfuggi, kas sa-
was leelas machines deen nakt kurrina ar
dahrgahm atminu-ohglehm. Tad nu apdoh-
ma zil to ohglu un naudas tee wiffu was-
faru sadedsinahs, — ka tif dauds ohgles ne warr
west lihds, un tadeht daudsfahrtigi atkal ohg-
les ja-atwedd no Calenderu semmes. Deens
sinn woi ar laiku ne-apniks tif dahrgu malku
dedsinahht. Turprettim tikkai peeminneschu ka
isgahjuschâ 1853tâ gaddâ us Behterburgu at-
kal 2 tuhstoschus 8 simts 66 pohdus un 2
mahrzinaus skaidra selta no Sibirijas

uppehm un kalneem atwedduschu. Wehl
itdeenâs Keiseram no augsteem un sem-
meem nahk dahwanas preeksch farra, tâ ka
Keisers ne warr beigt pateikt.

Par to farru Turku semmê, fur mums
taggad brangi weddahs, stahstifim zittâ lappâ.

Schinnis deenâs Esirikeru Keisers sa-
wâ leelâ Wihnes pilsehtâ turr leelas kahsas,
apprezedamees ar staisiu Prinzeffi no Baiëru
semmes Wahzsemmê. Abbi augsti bruhstlau-
dis irr jauni zilweki. Lai Deets swehti
laulibâ. S — 3.

Muhsu juhrea.

IV.

(Beigums.)

Juhreas wilni meesu labbi sayerdami tâ
ka behrschu-flohti pirti, tai par labbu: u, un
naw jabihstahs wilnu deht, kad tif ihsti
sturmis ne zeltahs, jo tad gan retti kahds uhde-
ni ee-eet. Daschu reisi, kad uhdens stipri
aufstis, lautini kas masgajuschees, isnahk no
juhreas ahreâ itt farkanahm meesahm ka weh-
schi un drebbedami noschahwejahs un gehrb-
jahs, bet ne kas ne kaisch, tahds aufstums
meesai dert, ja tif ne paleef par dauds ilgi
uhdeni, un kad pehzak zaur eeschanu woi stree-
schanu atkal safildahs. — Pehz itt stipra weh-
ja woi sturma, no juhreas puffes, wilni ir
dibbendâs darbojuschees un rahwuschu, ismett
juhrmallâ daschu lahgu no juhreas sahlehm
un zitteem juhreas angleem kas isstattahs ka
suhni un fo par juhreas suhdeem jeb par
muddeem sauz. Schohs muddus juhreâ woi
turr uhdeni pee mallas, woi arri ismett sau-
sumâ, — un masgaschanahs fur muddi klahht
wahjai meesai wehl jo stiprinadama. Tohs
ismestus muddus juhrmallas laudis itt ap-
gahdigi salassa un wesumeem wedd us sa-
weem lauzineem par itt derrigeem suhdeem.
Schis masgaschanahs laiks nu irr pa
kahdahm tschetrahm woi peezahm neddelahm,
tad tee kam mahjas tahli atstahhti dohdahs

us mahjahn, un behrnini daschus raibus amintinus, gleemeschus woi arri kahdus dsih-tara gabbalinus salassijuschi par peeminneschanu panemm lihds. Kas paschâ juhremallâ dsihwo arri wehl ilgafi juhreâ masgajahs; — un pa wissu to masgaschanahs laiku dascheem juhremallneekeem no sawahn ruhmas-weet-nahm mahjâs, to isihre, un no laidara, no stakka un sweiju augleem, to tad jo dahrgi maksa ne ka pa zitteem laikeem. — gan labbi pelni.

Juhs mihti lassitaji kas dsihwojeet tahli atstahli no juhremallas, — juhs no tahdas buhschanas retti woi ne mas to redsejuschi, — bet dsirdejuschi tapat kad kahdi no juhsu zeen. fungeem no juhremallas pahrnahkuschi, un kahds kutscheris woi sullainis woi muischas meitina kas lihds bija, to stahstija pahr to to juhremallâ darra.

Kungeem, juhremallas pilstatâs wisstihm pa scho laiku arri wehl zittas palusteschanahs, — apmekle weens ohtru sanahf us dantscheem, iszeerejahs ar laiwahm un kahdu ne kahdu zittu laika kawekli isdohma; kas newarr dauds tehreht, irr ar meeru ar sawu masgaschanahs ween, un meesâ siprinahts un firidi jo labba-lu drohschibu dabbujis pateiz schehligam Deewam un dohdahs atkal us saweem darbeem. Tahdas masgaschanahs juhreâ waffaras laikâ ne ween pee mums zeenitas bet arri zittâs semmes tur juhremalla, pee muhsu kaimineem kas us wakkara pussi, pee Bruhscheem, Dahneem, tad zittâs Wahzsemmes gabbalds, tad pee O-lendereem, tad pee Beljereem, kas Galenderu semmei prettim, un tur wisstihm pee pilstatata to sawz Ostende, masgaschanahs laikâ kahdi desmits tuhstioschi zilweki juhreâ masgajahs.

H. R. — II.

No Nihgas.

(Satteed Nr. 15.)

Krohnmuischas rentes kungs Wahplantes aprinkl bij stellejis baltas lehzes kas wille 140 mahrz. un kam graudini bij weens tahds patz smuks kahds ohtris.

Brecks wisseem bij usstattoht tohs meeschu puttraimus un meschu gruhdenes (Perlgrauen) to Annesmuischas pee Dohbeles (Kurfemme) melderis Petsche bij atsuhthijs. Tâ darbs rahdija meisteri.

Pahr wisseem semmes augleem jo zeeniami bij un jo zeeniti: linni. Wisseem to irr sinnama leeta, ka muhsu juhreas gubernementu andese tahda leela tapehz, ka tahm til dauds linnu to aiswest ar fuggeem us zittahm semmehm un tadeht naw brihnum, to no schahs prezzes atstelletas jo teizamas proh wes. Bet bij arri linni! Gan auguschi, gan kulsiti tâ, ka namma-tehweem un wrahlereem firds lehdamas lehze no preeka. Tot eizami un flaweti bij tee linni, to atstellejis Stulbergas (mas Sallazis draudse Widsemme) Krohna muischas rentes kungs Andersons un Stulbergas kaimineeks Klawe Mesch. Gohda mas sa spreesta arri teem linneem, to bija suhtijuschi Surre Messas kaimineeks Krohna muischâ Wezs Teknasilm Wehplantes aprinkl Krohna-muischas Wezras Wahles muischas Walkas aprinkl rentes kungs Elias un Krohna muischas Preekula muischas, Zehsu aprinkl kaimineeks Lauris Ville.

Kerseles (Behrnawas aprinkl) leelstungf atlaists landrahtu leelstungs Boet kas jo daschus gaddus darbojees sawâ muischâ meschu audseht un kohyt un deesgan mescha seljis, deesgan stahdijis ohschus, klawas, ohlsus un Sibirijas zeedru kohlus (jeb Sibirias zirbelu preedes) no schahm preedehm atstellejis ta gadda tcheekurus un bij raffijis, ka preeksch wairaf ne ka fimts gadder weens no winna raddineekeem atnessis lilluo Sibirias weenu paschu zeedru kohla selklas graudinu un ka no ta graudina wille zeedras kohli zehluschees, kas winna muisch un pa zittahm muischahm Widsemme un Dgaunu semme auguschi un schim brihschu aug wehl. No pirma zeedras kohla istaiffrehkli, galbi, gultas, kummodes, (Wahzees ar weenu paschu wahrdu fakka: meebes) to scho paschu baltu deenu wehl dsihwi.

(Turplikam wairaf.)

Druck und Verlagsanstalt.

No juhremallas-gubernements augstas waldischanas buffel: Oberlehrer G. Blaese, Zensor.

No Saldu draudfes.

Ar behdu un nopubfchanas affarahm adewe Saldu Kirfpehles draudfe isgahjafchâ fwehtdeenâ, tanni 14tâ Merz f. g. labbas deenas sawam mihlam zeenigam mahzitajam un dwehfeles gannam Otto Rosenberger, beidsamâ reiff to sawâ widdû redfedama un mihtu eerastu bals dſirredama. Mahzitajs, sawu ſpreddiki teifdams par teem preezas-wahrdeem, fo tas Apuſtuls Bahwils ſawai Bihlipperu draudſei no Rohmas pilſehla rakſtija pirmâ nodakâ no 3ſchas lihds 11 pantinam wiſſapreekſch tam firdeſchehligam Debbes-Tehwam pateizibu ſazzija, ka tam bija nowehlejis, tanni weeta ſawu fwehtu mahzitaja ammata usnemt un eefahkt, fur peedſimnis un usaudſis, fur ſawam mihlam nelaiſa tehwan wezzâs deenâs warreja paligâ nahkt, fur draudſes lohzeſki winnam mihtu un paſiſtami bija; — ka wiſſi draudſes lohzeſki tik labbpraht winnu usnehmſchi un ſawu labbu mihtigu firdi arri weenumehr tam parahdiuſchi, — un itt ihpaſchi Deewam pateize par wiſſu ſchehlaſtibu un ſwehtibu, ar fo winna darbu un ſtrahdaſchanu eekſch feſcheem gaddeem bija apſwehtijis. — Jo prohjam gan peeminneja, ka ihpaſchi tadehl ſawâ firdi noſtummiſ effohts, ka no tahdas mihtas weetas un no Deewa ſwehtitas kahrtas jaſchſirrahſ, bet paſemmigi tizzibâ padewehts tam dſihwa Deewa prahtam, ſas labbi darr, fo darridams, un ſawus tizzigus gan daſchuireif brihniſchſigi, bet tomehr ſwehti waddi. — Tad wehl ſawu draudſi pamahzija un luhgtin luhdſe lai arri jo prohjam to Kungu bihtahs un mihtle, lai pee-aug pee tahs galwas muhtu draudſes, ſas irr Kristus, un Winnam uſtizziga paleek, ſas arri winnus ar ſawam affinim tik dahrgi atpirzis; — lai pehz tam

ruhpejahs, ka tas ſwehts Deewa wahrds irr weenumehr winnu kahju ſpihdeklis un weens gaischums us winnu zeſkeem; lai dſennahs preekſch wiſſahm leetahm pehz Deewa walſtibas un pehz Winna taiſnibas; lai mohdrigi irr allafchin un Deewu luhds, ka paſtarâ deenâ zeenigi tohp atrasti, paſtahweht preekſch ta zilweka dehla. — Un beidsiht, ſinnadams, ka zilweka luhgſchana un pamahziſchana ween to ne darra, tohs ſkaidrus un (nepeedaufigus) beſwainigus paſargahkt, bet palaudamees us Kristus wahrdeem, ſas ſazzijis: „Es pee jums eſmu wiſſas deenas lihds paſaules gallam,“ un: „fo ween juhs luhgfeet mannâ wahrda, to Es jums dohſchu,“ — wiſch to trihſweenigi Deewu, kam irr gohds un augſta ſlawâ, ſpehts nn warra tik labb' taggad, ka muhtſchigi muhtſcham, no wiſſas firdeſ peefauze, lai Winna wiſſbaggata ſwehtiba nahktu pahrt wiſſeem draudſes lohzeſku leeleeem un maſeem, wezzeem un jauneem, augſteem un ſemmeem, eekſch pateefas zerribas, ka Tas, ſas to labbu darbu eefahzis, to arri pabeigs libds tai deenai Jesus Kristus.

Tee bija mihta mahzitaja beidsami wahrdi ſawai draudſei. Un ta draudſe? At noſchehloſchanas un pateizibas affaras pluhde ſchohs wahrduſ dſirdoht, un ka kahds aſſ abbeja puſſe greeſigs ſohbins eeſpeedahs wiſſu firdis, redſiht ſewim mihtu dwehfeles gannu atnemmam, ſas ar firdeſ-preeku ta Kunga wihna-kalnâ ſtrahdaja.

Bet apzerredami winna wahrduſ, arri ſcho ſchſirſchânu nepeelihdſinajam wahjeem zilwekeem, bet lihds ar winnu paſemmigi tizzibâ ſakkam: ta Kunga prahts lai noteek! — Tik ween eeſpehdami, ka paſemmigi un firſnigi to Wiſſuaugſtako peefaukdami luhgt: mums wiſſeem ſchinni pahrbauſchânas laiſâ ar ſawa ſwehta garra ſpehtu klahtu ſtahweht — un

zerredami, ka Wansch mums atkal wehlehs
preeka stundinas peedshwoht, fur tad ar Dah-
widu warresim isfaukt: „Tu Kungs waddi
muhs us sahlainahm gannibahm, — tu wad-
di muhs pee palehnu uhdeni un atspirdsini
muhsu dwehseles Tawa wahrda labbad!

W. D.

Rihgas leela Bihbeles-beedriba

ir 7ta Webruar mehnescha deena schinni gad-
da jawu Bihbeles-beedru sa-eeschanu Rihga
noturrejusi, un driffeta masa grahmatina sin-
nu islaidusi, ko arridsan scho Awischn lassita-
jeem sche ar ihfakem wahrdeem gribbu isteift.
— Winnas eenahschana lihds ar wezzu krah-
jumu bija 5199 rubl. 62 kap. f. — Preeksch
wezzeem landim ta ar leeleem raksteem likka
driffekt leelu Bihbeli ar labbu stipru wahku,

kas drihs par 2 rubeleem buhs dabujama.
Beidsama gadda ta irr peepirkusi 900 Lat-
weeschu Bihbeles, 677 Wahzu Bihbeles, 5
Iggauwu Bihb., 2318 Latweeschu J. T. 1460
Wahzu J. T., 1 Spanieru J. T.; — kohpa
5361 swehtus rakstus; un isdallijusi 804
Latw. Bihbl., 464 Wahzu Bihb. 5 Iggauwu,
6 Pranzoschu, 3 Calenderu, 1 Pohlu J. T.,
2 Latweeschu, 126 Wahzu Dahwida dseef-
mas, 6 Ebreern Wezzas Testamentes, — pa-
wissam 5109 swehtus rakstus. — Leelai Rih-
gas Bihbeles-beedribai bija us semmehm un
pilschtas 59 paliga-beedribas, ar diwidemit
septineem tuhkstoscheem 292 beedreem, no fue-
rahm 57 weena gadda eenehme 5913 rubl.
84 kap. f., 54 weena gadda isdallija 3977
Bihbeles, un 1028 J. T., un par laiku no
sawas eezelschanas septindemit tuhkstoschus un
64 swehtus rakstus.

Stary schahm beedribahm bija tahs wissu leelakas:

	beedreem,	eenehma	beidsama gadda	isdallija	lihds schim
Gaujenes draudse ar	1492	241	rubl. 84 kap.	215 Bihb.	627 J. T.
Daugawas-Grihwes dr.	288	196	81½ "	79 "	725 "
Rihgas Jahna basu. dr.	—	232	30¼ "	64 "	77 "
Ehrgemes dr.	522	79	70 "	134 "	1392 "
Krimuldes dr.	1001	215	69 "	178 "	2942 "
Laudohnes dr.	350	68	33¼ "	171 "	1035 "
Peepkalna un Westnes dr.	199	199	3 "	233 "	734 "
Alluhfsees un Seltin muischas dr.	—	264	29 "	— "	— "
Mattisha dr.	—	—	— "	530 "	un J. T.
Oppenkalnes dr.	526	167	51 "	1239 "	un J. T.
Wezzas Peebalgas dr.	1155	99	23 "	330 "	1329 "
Jaunas Peebalgas dr.	2234	224	33 "	328 "	2860 "
Kohpash-Allaschas dr.	1028	233	78 "	231 "	1153 "
Ruijenes dr.	—	106	75 "	553 "	2490 "
Straupes-Raunas dr.	4484	238	86 "	19279 "	un J. T.
Maf Sallazes dr.	—	164	30 "	337 "	1979 "
Gulbenes un Leijes muischas dr.	658	153	22 "	433 "	1863 "
Dsehrbenes un Drustes muischas dr.	—	156	44½ "	346 "	1093 "
Smiltenes dr.	1630	255	21½ "	1397 "	un J. T.

Wentespils un Arrai-					
schas dr.	909	154 rubl. 91 kop.	579 Bihb.	2847 J. T.	
Walmeres dr.	2296	133 " 87 "	862 "	2900 "	

Lai Deews patihds schai sehklai baggatus un swehtus auglus nest wiffas draudses!
W — r.

No sähls.

Pateesi, sähls irr masa leeta, bet tomeht mums ikdeenäs buhtu japateizahs, ka Deews mums tahdu dahrgu dahwanu irr peemettis, jo mehs winnam ir par scheem maseem sähls grandineem gan ne warram atmakfaht ar wifsu sawu puhlinu. Zilweks daschadas grubtibas warr panest: baddu un slahpes, farsumu un suitumu, bet fur sähls iseet, tur zilweks ihfâ laikâ nonihktu. — Bezzehwî, kas sawâ gudribâ dauds ko apdohmajufchi, ko mehs sawâ eedohmaschanâ par galwu laischam, to irr atfinnuschî, ka fals irr dahrga, swehta leeta, jo patâ Deews tas Kungs 3. Mofsus graham. 2, 12. Israëla behrneem irr pawehlejis: Wiffu tawu uppuri buhs tew ar sähli uppreht. Ir sw. Bahwils no mums prassa, lai mehs to garrigâ wihse peepildam, fazzidams: Juhfu wallodai buhs allaschin buht mihligai un ar sähli apbahrstaitai (Roll. gr. 4, 6.) Tee pagani, Keemeri un Greekeri, sawus uppurus sählija un sähls trauzinsch bij winnu behrnu eemantojama teesa. Turki derribâ derroht un apwehrejohht sähli turr rohâ un fatram weesim to leel preeschâ par sihmi un par apstiprinaschanu, ka tas winnam drohschi warroht ustizzetees. Te nu gan muhsu falkams wahrds, ar ko weesi us mahjahm dohdahs, prohti: „Pateizam par sähli par maifi“ irr saprohtams, un ka daschâs weetas kabsu nammâ preesch wiffahm zittahm leetahm Bihbest un sähli eeneff.

Gan Jesus mahziba un sw. ewangeliuums muhs atswabbina ne tahdeem likumeem un eeraddumeem, bet ar apdohmibu tahdas wezgas tehnu eeroschâs fargahht, kas ar ewangeliuums sa-eetahs, ta now mahnu tizziba. Kas wiffas wezgas eeroschâs ar gudribas slehtu

gribbetu isflauziht, tas ir katrus lauschu tau-tas sawadibu ispohshtu.

Bet es ko zittu usnehmees rakstihht, gribbeju stahstihht, ka sähls arri tapat mahjas buhschauâ irr derriga. Winna nonahwe glee-meschas un kahparus. Kur us dahrsa semmes sählitu uhdeni islaista, tur skudras no ta behg. Galeneri sawu kweeschu sehflu sti-prâ sählijumâ mehrz; teiz, ka tad tahrpi to ne apstahdejoht. Sähls preesch dehsteem dere par barribu ka behrnam peens un muhsu deenâs daschâs weetas laukus ar sähli sähf subdoht.

Juhs effect tahs semmes sähls (Matt. 5, 13.) Turrait eesch sewim sähli (Mark. 9, 50.) Kas tahda fals irr? — Sinnatajs lai sinu dohd!
F. F.

Nomirrusch behrna dwehsele eepreezina noslumuschus wezgas.

(Mein herzer Vater weint ihr noch! Paul Gerhard † 1676)
(Met. Weens jehrlisch rei nese semmigl.)

1.

Woi raudi wehl, teht nostummis
Un selta mahte manna?
Ut peestahjeet! ne raudait wis.
Ne sabdu nomirschanâ!
Kad redsetut, ka mannim irr,
Kâ gohdibu man tas peeschkîr
Kas gohdibâ patâ walda,
Pateesi, raudas atstahhtut,
Un manni waird neschelotut,
Jums flawa buhtu falda.

2.

Tur juhfu behdu pawause
Gan fajuttu dauds waibas,
Zaur Deewa schehlastibu te
Uweiktas wiffas baibas.
Man litte tâ, ka wiffeem teef

Kas zerribu us Kristu leet,
No pafaules atrauhjahs.
Kas Kristum peederr, libds ar to
Ar frustu = nastu gruhtato
Us fawceem zelkeem kauhjahs.

3.

Nu esmu glahbts, tam Kungam gohds!
Schè zitta dsihwe fahkajs,
Schè debbes brangums man irr dohts,
Kas tur ne weenam nahkajs.
Wilns debbes = nams ar gaischumu,
Tas gaischums mannu waidstinu
Par flaitu fauli darra.
Schè redsu preeku muhschigu,
Kur azzis tik ween usmettu
Irr janta Deewa warra.

4.

Nu flawejeet juhs zilweki,
Zit gribbeet, fawu mallu!
Woi pee jums tahdi brangumi,
Ko fahrotu par daktu?
Kas irr tas jankums, kas jums irr?
Ko pasaul' dohd, tad to peeschkirr,
Ka behdas ween un fahpes?
Kas selta mantas, nauda, gohds,
Un wifs kas no jums eemihkohts?
Tik ehna ween un flahpes

5.

To augstu kauschu draudstiba,
Zit eenaida ta dsende?
Un wiffu gudru gudriba,
Woi gan firds behdas remde?
Kas sinna dauds, dauds puhlejajs,
Kas zittus mahziht usnemmiajs,
Tam useet daschas gaudas.
Kaug, flaw un gohds irr tikfai neeks,
Kad preeku dohd, kas irr schis preeks,
Ka flummibas un raudas?

6.

Ne kas wirf semmes pastahtwigs,
Ka tam warr firdi pakant;
Tapeh3 to, kas tam labprahrigs

Deetws gribb pee fetwis paraut;
Un usnemmt fawà flehpite,
Zai meeru dabbu diwehfele
No gruhtibahm atdusseht!
Un wairs tik dauds ne raisejahs
Kà juhs eeksch nenopraschanas
Ne spehjeet firdi flusseht.

7.

Kas swehti mirst, tam aissbarrah3
Schis behdu-semmes wahrste,
Tas Eng'lu spahrnds pazekajs,
To dfeede debbes ahrste.
No kauna behg, un preeku rebf
Isgehrdis meesu, diweh' lei sedf
Zo baltas debbes drahnas;
Pahrmaina semm' ar debbesi
Kur Kristus swehti jehriai
Pa putku leijahm gannahs.

8.

Tad dohdaites, jel mihtati
Tà patt eeksch Deewa prahta
Tam labbas dohmas, spreedumi,
Winksch ne liks buht nowahrtà.
Nu juhfu behrniasch flaidribà
No debbes falbi usfmaida
Jums labbu nakti laidis!
Gan atees laifs, fur pastards.
Muhs fawà walsti faweenohs,
Kas man no jums atraidijs.

9.

Par juhfu laipnu mihtlibu,
Kà kohpat nabbadstinu,
Tad debbesis ar teikschanu,
Kad nahkfeet doschu sinnu.
Tad teikschu, tà juhs behdajat,
Man ruhrtas flahpes dsiffinaht,
Preeksch Kristus swehtas faines;
Afkampis Juhs ar rohzinahn
Par mihtestibas affarahm
Jums luhgshohs debbes-laines!

— h —

S i n n a.

Ta Ciropas lautfahrtà tabeht wehl naw gattawa, ka ta bilde un wiffi rakti ar greechanu ja-eegreesch eeksch af-
mina, tad us papihra ja-usdruckte un tad ar rohku ar itt smalkahm pinselitehm to wasu rohbeschi ar wiffabahn
pehrwehm ja-usmahle. Tad irr darba! Tadeht arri darbs tik pamas eet us preekschu un tik dauds naudas malka-
bet arri buhs itt smuks. Par neddeku buhs afmins gattaws, un tad par neddeku tee kas paschi pirmee peemelbeju-
schees arri paschi pirmee to warrehs dabbuht. Det tad tas papihrs irr leels un stiprs un kad to fatohja eeluhst, tad
Auwischu wahkà (tuwertà) ne drihtsi eelikt. Ja ar Pasts gribbetu suhtsiht, tad tahs lautfahrtes ja-farulle un aude-
kà ja-eekschuhj, — bet tad Paste arri gribb leelu naudu par tahdu rulli. To ne spehjam malkaht. Tadeht gahda-
jeet paschi tà to dabbuseet. Widsemneeem warram nosuhtsiht pee Nihgas zeen. Mahzitajeem, Kursemneeem gan
gaddahs eeschanas us Selgawu, tad dabbuhs pee

S—j.

B r i h t o d r i k k e h t,

No Inhrmalkas-gubernements augstas waidischanas pusses: Oberlehrer G. Blaeke, Zensor.

No. 122